698/04

Den 19. maj 2004 blev i sag nr. 61.852:

xxx xxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

ACE Insurance S.A.-N.V.
Postboks 1009
1006København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har ulykkesforsikring i ACE Insurance S.A.-N.V., klager ved sin advokat over størrelsen af den af selskabet udbetalte ménerstatning efter et ulykkestilfælde den 17/4 2000.

Klageren har efter en voldsepisode udviklet følger efter hjernerystelse, øresusen og hørenedsættelse.

Selskabet har udbetalt en ménerstatning svarende til 15 % mén.

Af journalnotat af 6/11 2000 fra audiologisk afdeling på Hillerød Sygehus udarbejdet af afd. læge B.B. fremgår bl.a.:

> "Pt. udstyres med ve.sidig i øret app. dels pga. høretabet dels pga. tinnitus. anamnestisk tyder det i retning af at høretabet er opstået i forbindelse med skaden den 17.04.00.
>
> CT-scanning fra den 25.09.00 var normal og afkræfter derfor diagnosen subduralt hæmatom. Der er ikke anamnestisk holdepunkt for acusticus neurinom og skønnes derfor ikke at være indikation for MR-scanning."

Speciallæge i neurologi H.E.P. har i speciallægeerklæring af 7/5 2001 bl.a. anført:

"Var i begyndelsen længe psykisk svært påvirket af det passerede, var nervøs, angst, irritabel og støjoverfølsom, men som helhed er tilstanden i så henseende langsomt bedret.

Har siden tilfældet vedvarende været generet af svært generende tinnitus og svækket hørelse på venstre øre, hvilket kun til en vis grad er afhjulpet af høreapparat. Er ude af stand til at deltage i samtale, hvor flere taler sammen.

Er vedvarende, uændret generet af anfald af gyratorisk svimmelhed ledsaget af voldsom almen utilpashed og bleghed. Oplever dagligt anfald, der kommer og går uden ydre anledning. Er for nylig henvist til Rigshospitalet med henblik på specialundersøgelse, - vistnok på grund af mistanke om evt. buegangsfistel.

Har vedvarende følt svækket koncentrationsevne og glemsomhed. Ved tidligere neuropsykologisk undersøgelse fandtes ikke tegn på direkte cerebral påvirkning som årsag til kognitive og personlighedsmæssige ændringer.

Ved aktuelle undersøgelse redegør han relevant for sygehistorie og tilstand, men virker ofte tvivlrådig og søger gerne ægtefællens støtte for at bekræfte eller supplere egne oplysninger. Der findes tidvis kortvarig nystagmus ved sideblik mod venstre, og tegn på nedsat hørelse på venstre øre. Der findes let dysmetri ved højre FNF. Rombergs prøve, gang og liniegang findes normale.

Han skønnes ved overfaldet at have pådraget sig læsion af venstre øre, med førende svækket hørelse og hyppige anfald af gyratorisk svimmelhed. Afventer aktuelt undersøgelse på RH. Har været psykisk svært påvirket af det passerede, men har efterhånden fået det noget bedre.

Han skønnes fortsat at have betydeligt men efter overfaldet. Han har hidtil været ude af stand til at genoptage arbejde i virksomheden og påregner derfor, at kundegrundlaget er svundet."

Neurolog A.M. har i erklæring af 15/8 2001 bl.a. anført:

"**Konklusion:**

Selvom jeg er neurolog, mener jeg på baggrund af det foreliggende, at pt. må have depression. Jeg kan ikke se ordet nævnt i P.B.'s neuropsykologiske test og heller ikke L.L.'s, og det er noget, der undrer mig lidt. Jeg har ikke andre forslag til neurologisk udredning."

Danica Pension, til hvem klageren ligeledes havde anmeldt skaden, begærede en speciallægeudtalelse i sagen fra Psykiatrisk sygehus, Frederiksborg Amt. Adm. overlæge A.K. har i speciallægeerklæring af 21/3 2002 bl.a. anført:

"**Konklusion**

...

Han har efterfølgende udviklet tinnitus og hørenedsættelse, hvortil kommer tendens til svimmelhed og periodevis hovedpine. Vigtigst er imidlertid, at han har udviklet ganske betydeligt koncentrationsbesvær og hukommelsessvækkelse, således at han har svære problemer med at overskue og planlægge. Han er hertil støjoverfølsom. Han fremstår ikke præget af angstfænomener eller depressiv forstemning. KL er således nu i stand til at fungere i en hverdag, der ikke stiller krav til ham. Han passer dele af det huslige arbejde i familien, men har ellers ingen beskæftigelse.

Den nuværende helbredstilstand er således, at man må skønne, at KL ikke vil kunne vende helt eller delvist tilbage til hverken sin tidligere beskæftigelse som tømrermester eller til andre dele af arbejdsmarkedet. Baggrunden herfor er, at hans manglende evne til at koncentrere sig og til at huske samt til at planlægge og overskue er så ringe, at en almindelig samtale er betydeligt vanskeliggjort og udtrætter ham, at det er vanskeligt at forestille sig, at tilpasning til arbejdsmarkedet vil kunne finde sted.

KL har i 2000 kort efter traumet modtaget ganske kortvarig psykologbistand, som dog næppe vil kunne betegnes som egentlig behandling, idet der kun har været tale om en enkelt konsultation. Han har herudover været til konsultation hos neurolog, som ikke har fundet, at der var noget at behandle på. Hans høretab er forsøgt behandlet med høreapparat. Herudover har KL ikke modtaget nogen behandling før. Han er fremdeles i kontakt med demensudredningsenheden på Psykiatrisk Sygehus, hvor der er planlagt en MR-scanning af hjernen. Der er ikke på Psykiatrisk Sygehus fundet indikation for at iværksætte behandling af psykiatrisk sygdom, idet en sådan ikke er befundet.

Diagnoser

DF07.2 posttraumatisk hjernesyndrom, dvs. demens efter hovedtraume."

Af statuserklæring af 11/7 2002 fra speciallæge i psykiatri L.L. fremgår bl.a.:

"Samlet skal jeg derfor skønne, at patienten ikke vil kunne vende helt eller delvist tilbage til hverken tidligere beskæftigelse som tømrermester eller andre funktioner på arbejdsmarkedet.

Baggrunden for dette skøn er patientens manglende evne til at huske og koncentrere sig samt danne sig et overblik selv ved almindelig samtale.
Selv en almindelig samtale er så vanskeliggjort og trætter ham så meget, at det er vanskeligt at forestille sig, at en tilpasning til arbejdsmarkedet vil kunne finde sted."

Arbejdsskadestyrelsen har den 6/11 2002 vurderet klagerens méngrad til 15 % og erhvervsevnetabet til 65 %. Endvidere er stationærtidspunktet vurderet til den 17/10 2000. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

"**Méngraden:**
Vi har lagt til grund, at K.L. ved voldsepisoden blev udsat for et relevant hovedtraume.

Han har nu følger i form af mindre høretab i taleområdet på venstre side, samt ledsagende tinnitus.

Efter Arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel vurderes stærkt generende vedvarende tinnitus (øresusen) efter traumer, hvor der samtidig er opstået sikker påviselig varig, men ikke nødvendigvis erstatningsberettigende hørenedsættelse til mellem 5 og 8 procent.

Vi har med udgangspunkt i méntabellen skønsmæssigt vurderet K.L.'s hørehandicap efter traumet til 2 til 3 procent i mén, og den ledsagende tinnitus til 5 procent.

K.L. har desuden følger efter postkommotionelt syndrom (hjernerystelse) i form af daglig generende svimmelhed og vedvarende nedsat koncentrationsevne og svækket hukommelse.

Efter Arbejdsskadestyrelsens vejledende méntabel vurderes følger efter postkommotionelt syndrom, i form af hovedpine og koncentrations- og hukommelsesbesvær til mellem 5 og 15 procent.

Vi har med udgangspunkt i méntabellen og efter praksis vurderet følgerne efter hjernerystelsen til skønsmæssigt 8 procent.

Vi har på baggrund af en vurdering af K.L.'s samlede funktionsniveau fastsat det samlede varige mén for følgerne efter voldsepisoden til 15 procent."

Det indklagede selskab har udbetalt den hertil svarende ménerstatning.

Klageren var ikke tilfreds med afgørelsen, og sagen blev derfor indbragt for Arbejdsskadestyrelsen på ny.

Overlæge L.L. har ved speciallægeerklæring af 5/12 2002 bl.a. anført:

"KL's demensgrad er tiltaget betydeligt siden sommeren 2002 …

Det er således vanskeligt at forstå, at stationærtidspunktet for KL's posttraumatiske demenslidelse er fastsat til 17.10.00, idet KL var ude for sit overfald 17.04.00. Man har derfor kun ladet hengå et halvt år efter overfaldet på KL til stationærtidspunktet. Hvis KL's tilstand ikke forværredes efter dette tidsrum, kunne fastsættelsen af stationærtidspunktet virke rimeligt, men da demenstilstanden tilsyneladende fortsat progredierer, også på nuværende tidspunkt, må der bestå en betydelig risiko for, at man ikke på sufficient vis har tilgodeset de følger, KL har fået af sit hovedtraume. KL's funktionsniveau er forringet i ganske betydelig grad siden det tidspunkt, som nu anslås som stationærtidspunktet. Det er da også vanskeligt udfra en faglig vurdering at forstå, hvorfor stationærtidspunktet er beskrevet 6 mdr. efter overfaldet. Alt i alt har den fortsatte forværring af KL's tilstand, som er sket blot inden for det sidste halve år, da også klart vist, at, 17.10.00 desværre ikke kan sættes som stationærtidspunkt for den demenslidelse, som KL har pådraget sig efter kranietraumet."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 19/12 2002 til Arbejdsskadestyrelsen bl.a. anført:

> "Efter Arbejdsskadestyrelsens udtalelse er der afgivet en udtalelse fra overlæge L.L., Psykiatrisk Sygehus, Frederiksborg Amt.
>
> Af speciallægeerklæringen fremgår det, at K.L.'s dementsgrad er tiltaget betydeligt siden sommeren 2002, hvilket fremgår af, at han nu ikke kan følge med i en almindelig samtale, men skal bistås af hustruen.
>
> Lægen anfører desuden, at han ikke er i stand til at forstå andet en ganske enkelte spørgsmål.
>
> Jeg beder Arbejdsskadestyrelsen gennemgå lægeerklæringen og på baggrund af lægeerklæringen foretage en revurdering af den udtalelse, man allerede har afgivet."

Arbejdsskadestyrelsen fastholdt ved skrivelse af 12/3 2003, at méngraden kunne fastsættes til 15 %. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

> "De fremsender samtidig hermed udtalelse af 5. december 2002 udarbejdet af overlæge L.L. psykiatrisk sygehus, Frederiksborg Amt. De beder os om at revurdere méngraden …
>
> Vi har forelagt de lægelige oplysninger for vores neurologiske lægekonsulent, og vi skal på den baggrund anføre at vi fortsat ikke finder, at en traumatisk betinget demenstilstand har været en følge af voldsepisoden den 17. april 2000. Det skal yderligere bemærkes at en traumatisk betinget demenstilstand ikke progredierer efter ulykkestilfældet, hvorfor den dårlige funktion må skyldes andre forhold.
>
> Vi vurderer fortsat det varige mén efter voldsepisoden er 15 procent med samme begrundelse som anført i udtalelse af 6. november 2002."

Ved skrivelse af 6/5 2003 til klagerens advokat har selskabet meddelt, at man har valgt at følge Arbejdsskadestyrelsen afgørelse på 15 %. Endvidere har selskabet anført, at

der ikke vil blive udbetalt yderligere i sagen, da selskabet allerede har udbetalt en ménerstatning svarende til 15 %.

Klagerens advokat har i sin klageskrivelse af 15/7 2003 bl.a. anført:

"Der nedlægges under klagesagen følgende

PRINCIPAL PÅSTAND:

Det indklagede selskab tilpligtes at anerkende, at K.L. er berettiget til erstatning svarende til en méngrad på 100 % subsidiært en méngrad over 15 % fastsat efter ankenævnets skøn.

SUBSIDIÆR PÅSTAND:

Det indklagede selskab tilpligtes at anerkende, at K.L. er berettiget til erstatning svarende til en méngrad på over 15 % og sagen hjemvises til fornyet behandling.

SAGSFREMSTILLING:

…

Den 17. april 2000 blev K.L. udsat for et overfald i trafikken. En medtrafikant flåede hans dør op, hev ham ud af bilen og slog løs på ham, hvorved K.L. ramte bildøren med hovedet.

Medtrafikanten blev dømt for vold.

…

ANBRINGENDER:

Det gøres til støtte for påstandene gældende,

At K.L. er blevet påført en méngrad på over 15 %

At K.L. er stort set 100 % invalid, og derfor også må tilkendes en méngrad, der modsvarer hans tilstand

At K.L. lider af demens på grund af hovedtraume, har hukommelsesbesvær og koncentrationsbesvær, svær tinnitus og irritation samt svækket hørelse, hvilket står i stærk modsætning til hans helbredssituation før skaden, hvor han var helt rask, og kunne deltage i familieliv og socialt liv på normal vis

At K.L. således er blevet påført så store gener, at han må tilkendes en méngrad væsentligt højere end 15 %

At selskabet ikke er forpligtet til at følge Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, der er forkert.

Til støtte for den principale afgørelse gøres det gældende

At nævnet må være kompetent til at træffe en selvstændig afgørelse af méngraden."

I skrivelse af 17/10 2003 til nævnet har selskabets advokat anført følgende:

"Overfor de nedlagte påstande påstås frifindelse.

Til støtte for selskabets påstand bemærkes indledningsvist, at selskabet har anerkendt erstatningspligt, og at nærværende sag således alene vedrører spørgsmålet om opgørelse af følgerne af de skader som skadelidte har pådraget ved det pågældende ulykkestilfælde.

Forsikringsselskabet har i forbindelse med skadesbehandlingen henholdt sig til den af Arbejdsskadestyrelsen den 6. november 2002 trufne afgørelse (bilag 7), hvorefter forsikringstagers mén er ansat til 15%. Forsikringstager har ikke været enig i den af Arbejdsskadestyrelsen afgivne udtalelse, og har derfor anmodet Arbejdsskadestyrelsen om en fornyet udtalelse, og har i den anledning til Arbejdsskadestyrelsen fremsendt yderligere lægeerklæringer til belysning af forsikringstagers tilstand. Efter at have gennemgået sagen på ny med de nye oplysninger har Arbejdsskadestyrelsen atter fastslået, at det varige mén efter ulykkestilfældet andrager 15% (bilag 16).

På grundlag af den grundige sagsbehandling, der er udført af Arbejdsskadestyrelsen har forsikringsselskabet fastholdt sin afgørelse i sagen om udbetaling af forsikringsydelse svarende til en méngrad på 15%.

Det er forsikringsselskabets opfattelse, at Arbejdsskadestyrelsen er i besiddelse af en overordentlig solid erfaring og kompetence i sager som den foreliggende, hvilken kompetence klart er anerkendt i retspraksis (se eksempelvis U2003/833H som det seneste eksempel). Det er forsikringsselskabets opfattelse, at der ikke i denne sag

foreligger omstændigheder, der med det fornødne sikre grundlag giver anledning til at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens to sammenfaldende vurderinger. Hverken klagen eller dennes bilag indeholder oplysninger, der kan give anledning til at fravige Arbejdsskadestyrelsens vurdering.

Til klagers principalt nedlagte påstand bemærkes, at det må lægges til grund, at det er Arbejdsskadestyrelsen, der er i besiddelse af den fornødne sagkundskab til at foretage den rent lægelige vurdering af méngraden, hvorfor der skal helt ekstraordinære grunde til, såfremt Ankenævnet måtte korrigere det af Arbejdsskadestyrelsen udøvede skøn, og selv træffe beslutning om størrelsen af klagers méngrad.

På tilsvarende vis skal der i relation til den subsidiære påstand ligeledes ekstraordinære grunde til at tilsidesætte den relevante forvaltningsmyndigheds kvalificerede skøn.

Til det af forsikringstager fremsatte anbringende om, at forsikringstager 'stort set er 100% invalid' bemærkes, at der ikke er nogen klar sammenhæng mellem begrebet méngrad og 'invaliditet', hvorfor der allerede af den grund ikke kan lægges vægt på forsikringstagers anbringende herom. I det omfang der henvises til det medicinske mén, gøres det gældende, at det medicinske mén udgør 15%. Såfremt der henvises til forsikringstagers tab af erhvervsevne bemærkes, at dette ikke er dækket under den tegnede forsikring, og at tabet af erhvervsevne formentlig er som beskrevet i de fremlagte afgørelser fra Arbejdsskadestyrelsen og Hillerød kommune, hvilke afgørelser anerkender et ikke ubetydeligt tab af erhvervsevnen.

Sammenfattende gør forsikringsselskabet gældende, at de af Arbejdsskadestyrelsen afgivne udtalelser er korrekte, og at der ikke i sagen foreligger oplysninger, der giver tilstrækkelig sikkert grundlag for at tilsidesætte det skøn, der to gange er udøvet af en særdeles kompetent og erfaren myndighed. En tilsidesættelse af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse bør alene ske efter en grundig sagkyndig efterprøvelse af det af Arbejdsskadestyrelsen udøvede skøn.

Det bemærkes endvidere, at forsikringstageren efter det oplyste modtager erstatning fra Erstatningsnævnet, Danica og GF Forsikring. Efter det oplyste udbetaler hverken det statslige Erstatningsnævn eller de andre forsikringsselskaber i denne sag erstatning for varigt mén, der ligger ud over, hvad der er fastsat af Arbejdsskadestyrelse."

Klageren advokat fastholder ved skrivelse af 31/10 2003 til nævnet, at klagerens gener bør give en højere méngrad end den fastsatte. Endvidere henviser han til utrykt Vestre landsrets dom afsagt den 23/4 2003, hvor domstolene tilsidesatte Arbejdsskadestyrelsens vurderinger.

Selskabets advokat har i skrivelse af 3/11 2003 til nævnet bl.a. anført, at en tilsidesættelse af Arbejdsskadestyrelsens vurderinger forudsætter, at der foreligger ganske særlige omstændigheder, der med det fornødne sikre grundlag kan give anledning til en sådan tilsidesættelse.

Videre har selskabets advokat ved skrivelse af 12/11 2003 til nævnet bl.a. anført:

"I den konkrete sag, der har verseret for Landsretten, er det lykkedes klagers advokat at føre det fornødne bevis. Der er i den forbindelse indhentet en lang række erklæringer, herunder indhentet udtalelse fra Retslægerådet samt foretaget afhøringer af erstatningssøgende og 2 læger.

Den omstændighed, at det er lykkedes at løfte bevisbyrden i en sag for domstolene efter en omfattende bevisførelse, er ikke ensbetydende med, at klagers bevisbyrde kan anses for løftet i nærværende sag. I den forbindelse fremhæves atter, at der ikke i nærværende klagesag foreligger det fornødne sikre grundlag til at tilsidesætte det skøn, som Arbejdsskadestyrelsen 2 gang har udøvet i denne sag."

I skrivelse af 9/12 2003 til nævnet fastholder klagerens advokat, at der må være det tilstrækkelig fornødne bevis til at konstatere, at Arbejdsskadestyrelsens vurdering er forkert.

Det fremgår af sagens akter, at klageren pr. den 1/9 2002 er blevet tilkendt mellemste førtidspension.

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og finder ikke grundlag for at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens vurdering, hvorfor nævnet ikke finder anledning til at pålægge selskabet at udbetale yderligere erstatning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann